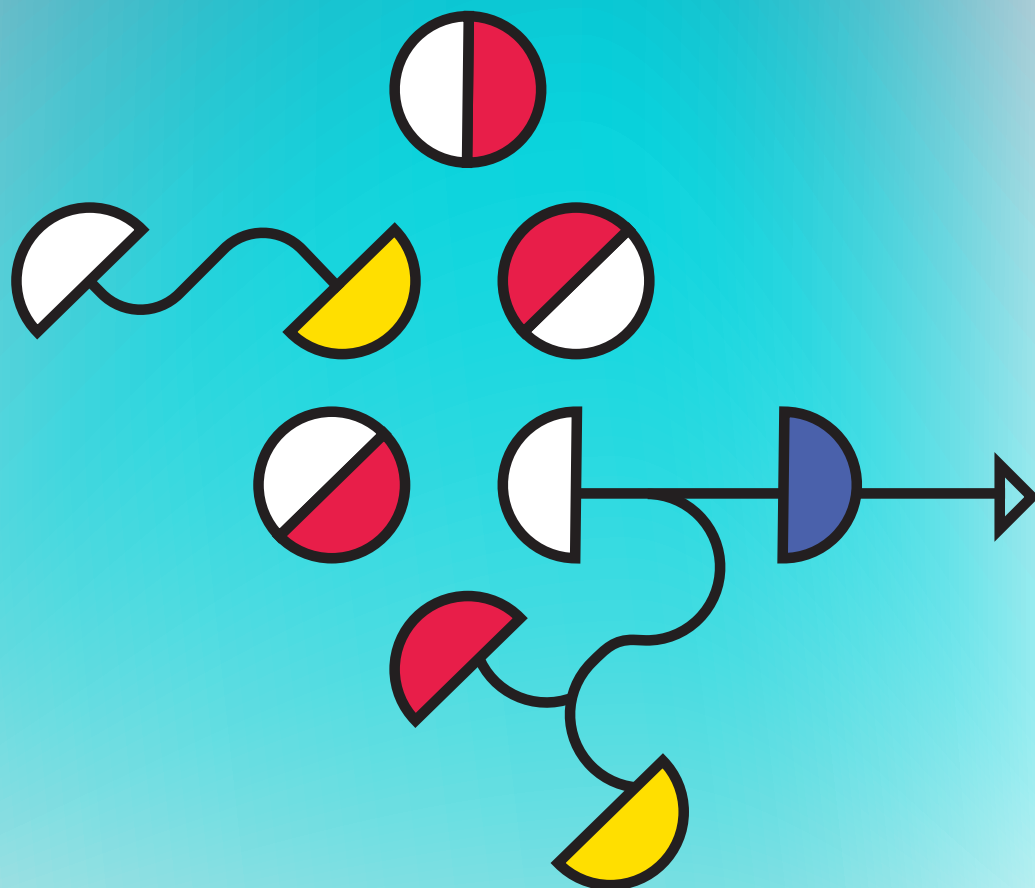

Predlog praktične politike
za definisanje modela
rada lokalnih
Saveta za mlade
u Srbiji

Predlog praktične politike za definisanje modela rada lokalnih Saveta za mlade u Srbiji

Cilj: Poboljšanje rada i funkcionalnosti lokalnih saveta za mlade.

Akcije:

1. Definisanje normativnog okvira
2. Poboljšanje zakonodavnih mera
3. Osiguranje aktivnog učešća mladih

Uvod

Ovaj predlog praktične politike ima za cilj unapređenje funkcionalnosti i inkluzivnosti lokalnih Saveta za mlade u Republici Srbiji. Kroz detaljnu analizu trenutnog stanja i širok konsultativni proces sa relevantnim akterima, predložili smo konkretne modele rada Saveta za mlade koji će osigurati aktivno učešće mladih u donošenju odluka na lokalnom nivou.

Trenutno stanje

Prvi korak u razvoju ove politike obuhvatao je analizu postojećih Saveta i identifikaciju ključnih izazova sa kojima se suočavaju, uključujući njihovu nefunkcionalnost. U tu svrhu, analizirali smo nacrt Zakona o mladima, Strategiju za mlade Republike Srbije i Akcioni plan kako bismo identifikovali prostore za unapređenje u zakonodavnom okviru. Takođe, sproveli smo konsultacije sa različitim relevantnim akterima, uz prikupljanje raznovrsnih perspektiva i mišljenja.

Paralelno sa konsultacijama, prikupljali smo sekundarne podatke, uključujući analizu zakonodavnih okvira susednih zemalja i primera dobre prakse iz lokalnih zajednica u Srbiji. Krajnji cilj bio je formulisanje konkretnih predloga i rešenja koja se odnose na standarde inkluzivnosti i funkcionalnosti lokalnih Saveta za mlade, kao i na standarde aktivnog učešća mladih u procesu razvoja, sprovođenja i praćenja politika za mlade na svim nivoima.

Naš predlog praktične politike pruža preporuke kako da se unapredi postojeće stanje lokalnih Saveta za mlade, uključujući precizno definisanje delokruga rada i zadataka, broja i strukture članova, načina izbora, načina rada, saradnje sa drugim akterima, obezbeđivanja sredstava za rad, kao i uloge Saveta u utvrđivanju godišnjih operativnih planova realizacije brige o mladima kao prioritizovane mere iz lokalne Strategije za mlade.

Naš cilj je da doprinesemo institucionalnom učešću mladih u donošenju odluka, sa posebnim fokusom na jačanje građanskog angažovanja i demokratskih procesa u lokalnim zajednicama. Ishod zagovaračke inicijative na nacionalnom nivou je da Ministarstvo turizma i omladine tokom 2025. godine donese odluku o usvajanju propisa koji će definisati standarde inkluzivnosti i funkcionalnosti lokalnih Saveta za mlade, uključujući zakonsku obavezu za osnivanje Saveta u svakoj jedinici lokalne samouprave.

Normativni okvir

Nakon raspada Jugoslavije, omladinska politika je dugo bila nesistematizovana i neorganizovana. Formiranjem Ministarstva omladine i sporta 2007. godine formira se nov "delokrug rada" koji gradovi i opštine preuzimaju i time proširuju svoje ingerencije sa namerom da se sistemski bave brigom o mladima. Nakon usvajanja Nacionalne strategije za mlade 2008. godine, kasnije i Zakona o mladima, gradovi i opštine su dobile vetar u leđa da kroz Lokalne akcione planove za mlade i Savete za mlade obezbede aktivno učešće mladih u planiranju, praćenju i realizaciji lokalne brige o mladima.

Tek nedavno usvajanjem Zakona o planskom sistemu, definisan je i način izrade planskih dokumenata za mlade, dok je rad i postojanje Saveta za mlade nažalost ostao u okvirima koji nisu precizno definisani i zavise direktno od političke volje na lokalni. To su najčešće saveti ili Veća ili Skupštine grada ili opštine, a kako su ova tela isključivo sastavljena od političkih funkcionera participacija građana je minorna i deklarativna, politike koje su donose su mahom stihijske ili su se kopiraju u odnosu na druge opštine.

Nedostatak uključenosti mladih u procese donošenja odluka može dovesti do osećaja isključenosti i želje da napuste svoje lokalne zajednice, što ima negativan uticaj ne samo na mlade, već i na njihove porodice i celokupnu zajednicu. Nažalost praksa pokazuje da iako je Savet za mlade mehanizam koji bi trebalo da obezbedi da se glas mladih čuje ne samo u planiranju, prioritiziranju već i realizaciji brige o mladima, to nije slučaj i propušta se sjajna prilika da na lokalnu postojati telo u kome se raspravlja, planira, odlučuje, vrednuje, pregovara i rešavaju sukobi, na dobrobit svih u zajednici, a pre svega mladih.

I pored istraživanja i projekata koji su se bavili Savetima za mlade nijedno nije bilo usmereno na njegovo kvalitativno funkcionisanje i ulogu koju ima u novim izazovima tehnološkog doba u kontekstu objedinjavanja svih javnih politika, merenju i postavljanju ciljeva kao autonomne javne politike.

Ovaj dokument je nastao kao rezultat projekta koji je sprovedla organizacija Centar za građansko delovanje tokom 2024. godine. Cilj ovog projekta bio je analizirati trenutno stanje i funkcionalnost lokalnih Saveta za mlade u Republici Srbiji, sa posebnim fokusom na jačanje građanskog angažovanja mladih. Analiza je obuhvatila desk istraživanje i direktni kontakt sa jedinicama lokalne samouprave koje imaju formiran Savet za mlade, radi prikupljanja informacija o njihovom radu i izazovima sa kojima se suočavaju.

Preporuke za unapređenje

U širokom konsultativnom procesu organizacija Centar za građansko delovanje je tragalo za rešenjem čijim usvajanjem će se precizno definisati delokrug rada i zadaci lokalnih Saveta za mlade, broj i struktura članova i način izbora, način rada, saradnja sa drugim akterima, način obezbeđivanja sredstava za rad, kao i uloga saveta u utvrđivanju godišnjih opeativnih planova realizacije brige o mladima kao prioritizirane mere iz lokalne Strategije za mlade.

Prvi korak u ovom istraživanju uključivao je analizu postojećih Saveta za mlade i identifikaciju ključnih izazova, kao što su nepostojanje zakonske obaveze za njihovo formiranje i nedostatak sredstava za rad. Proučavani su relevantni zakoni i strateški dokumenti, uključujući Zakon o mladima, nacrt novog Zakona o mladima, Strategija za mlade i Akcioni plan, kako bi se identifikovali prostori za unapređenje u zakonodavnom okviru. Organizovane su konsultacije sa ključnim akterima na lokalnom i nacionalnom nivou, kako bi se prikupile različite perspektive i formulisali konkretni predlozi i rešenja.

Ishod zagovaračke inicijative na nacionalnom nivou je da Ministarstvo turizma i omladine tokom 2025. godine donese odluku o pokretanju postupka usvajanja propisa (što je i predviđeno Akcionim planom za period od 2023. do 2025. godine za sprovođenje Strategije za mlade u Republici Srbiji za period od 2023. do 2030. godine. za 2023. godinu) koji se odnose na standarde inkluzivnosti i funkcionalnosti lokalnih saveta za mlade i na standarde aktivnog učešća mladih u procesu razvoja, sprovođenja i praćenja politika za mlade na svim nivoima, što podrazumeva uvođenje zakonske obaveze za osnivanje lokalnog saveta za mlade u svakoj JLS, definisanje standarda inkluzivnosti i funkcionalnosti lokalnih saveta za mlade i definisanje standarda aktivnog učešća mladih u procesu razvoja, sprovođenja i praćenja politika za mlade na svim nivoima i donošenja odluka.

Normativni okvir za rad Saveta za mlade u Republici Srbiji postavljen je Zakonom o mladima iz 2011. godine, koji predviđa mogućnost formiranja Saveta za mlade na lokalnom nivou, ali ne propisuje obaveznost njihovog osnivanja niti jasno definiše njihove nadležnosti. Strategija za mlade u Republici Srbiji za period od 2023. do 2030. godine definiše nekoliko ključnih mera usmerenih na jačanje aktivnog učešća mladih u donošenju odluka i kreiranju politika koje ih se tiču. Posebno se ističe važnost uspostavljanja standarda za inkluzivnost i funkcionalnost lokalnih Saveta za mlade, sa ciljem da se do 2030. godine osigura da 75% jedinica lokalne samouprave ima aktivan Savet za mlade koji funkcioniše u skladu sa usvojenim standardima.

Analiza stanja lokalnih Saveta za mlade pokazala je da, iako neki Saveti uspešno funkcionišu i doprinose razvoju omladinske politike na lokalnom nivou, mnogi Saveti se suočavaju sa ozbiljnim izazovima kao što su neaktivnost, nedostatak jasnih procedura i kapaciteta za sprovođenje aktivnosti. Istraživanje koje je sprovedeno pokazalo je sledeće ključne nalaze:

- **Savet je definisan različitim aktima:** U većini slučajeva, Savet za mlade je formiran putem odluke Skupštine grada, rešenjem gradskog ili opštinskog veća, dok je u nekoliko slučajeva definisan lokalnom Strategijom ili Akcionim planom za mlade.
- **Nadležnost i struktura članova:** Nadležnost Saveta najčešće je definisana Odlukom o osnivanju, Statutom grada ili opštine, Poslovníkom o radu Saveta za mlade, ili Akcionim planom za mlade. Struktura Saveta varira, ali obično uključuje predstavnike JLS, udruženja građana, učenika, studenata i drugih zainteresovanih strana.
- **Način izbora članova:** Članovi Saveta najčešće se biraju putem javnog poziva, ličnih preporuka, ili imenovanjem od strane Veća opštine ili grada. Broj članova varira od 7 do 13, s tim da više od dve trećine članova budu mladi do 30 godina.
- **Aktivnost Saveta:** Saveti obično imaju redovne mesečne sastanke, ali neki se sastaju ređe ili nisu aktivni zbog završetka mandata ili promena u sastavu.
- **Preporuke za poboljšanje rada Saveta:** Ispitanici su ukazali na potrebu za većom motivacijom članova, političkom podrškom, planiranjem reizbora članova radi osvežavanja i novih aktivnosti, te edukacijom članova kako bi bolje razumeli svoje uloge i funkcije Saveta.

Ove slabosti naglašavaju potrebu za unapređenjem zakonodavnog okvira i podrške lokalnim Savetima za mlade, kako bi oni mogli adekvatno ispunjavati svoju ulogu u okviru lokalne omladinske politike.

Krajnji cilj ovog projekta je formulisanje predloga praktične politike koji će doprineti institucionalnom učešću mladih u donošenju odluka, jačanju građanskog angažovanja i unapređenju demokratskih procesa u lokalnim zajednicama širom Srbije.

Kako bi došli do konačnog predloga praktične politike, pratili smo ciklus kreiranja predloga koji započinje definisanjem problema koji je obrazložen u samoj projektnoj dokumentaciji na osnovu poziva "Odluke su tamo gde su građani" da bi na osnovu predloga idealnog Saveta za mlade prešli u drugu fazu definisanja raspoloživih opcija praktične politike. Na osnovu razgovora sa predstavnicima državnih organa, međuvladinih, nevladinih i predstavnika međunarodnih aktera došli do izbora rešenja i izbora najpogodnijih opcija koje smo predstavili na konferenciji Nacionalni dijalog (Dijalog sa nacionalnim savezima, donatorima i institucijama o modelima Saveta za mlade) koja je održana 13.6.2024 u Beogradu i koji predstavljaju rezultat, pisanje ovog dokumenta i narednu fazu koja sadrži koncepciju praktične politike.

Kako bi definisali predlog, vodili smo se principima da predlog sadrži kriterijume koji se odnose na delotvornost, efikasnost, pravednost, izvodljivost i fleksibilnost.

Unapređenje javne politike

Kako bi se osiguralo efikasnije funkcionisanje lokalnih Saveta za mlade i poboljšala njihova inkluzivnost, ključno je da se pristupi sistemskim rešenjima koja će omogućiti održivost i kvalitet njihovih programa i aktivnosti. Tokom procesa konsultacija u okviru projekta „Građansko učešće 2.0: Transformacija lokalnih Saveta za mlade“, kreiran je set preporuka koje se prvenstveno odnose na sledeće aspekte:

- **Povećanje finansijskih sredstava** za rad Saveta za mlade, što uključuje dugoročno planiranje i obezbeđivanje resursa kroz budžet jedinica lokalne samouprave.
- **Podsticanje dugoročne saradnje** između Saveta za mlade i drugih lokalnih aktera, uključujući institucije lokalne samouprave, nevladine organizacije i obrazovne ustanove.
- **Edukacija i senzibilizacija zaposlenih** u lokalnim institucijama za rad sa mladima, uz dodatno zapošljavanje stručnog kadra koji će se baviti osmišljavanjem i realizacijom programa za mlade.

Primena ovih preporuka se već može videti kroz različite modele rada Saveta za mlade u gradovima kao što su Kruševac, Zaječar, Novi Sad i Obrenovac. Ovi modeli pokazuju različite pristupe, ali svi imaju zajednički cilj: osnažiti mlade kroz aktivno učešće u procesima donošenja odluka i kroz različite programe podrške.

Modeli rada Saveta za mlade iz priloga uključuju strukture koje se temelje na saradnji sa lokalnim vlastima, omladinskim organizacijama, obrazovnim institucijama i drugim relevantnim akterima. Aktivnosti koje sprovode Saveti obuhvataju edukativne radionice, promovisanje volontiranja, podršku u zapošljavanju mladih i organizaciju kulturnih i sportskih događaja. Rezultati ovih inicijativa pokazuju povećanu uključenost mladih i unapređenje kapaciteta omladinskih organizacija.

Međutim, analiza postojećih modela takođe ukazuje na izazove koji se tiču održivosti i kontinuiteta rada Saveta. Da bi se prevazišli ovi izazovi, zaključci sa konferencije održane 13. juna 2024. godine naglašavaju potrebu za daljim jačanjem funkcionalnosti Saveta kroz obuku članova, uvođenje zakonskih regulativa koje će osigurati obavezno formiranje i standardizaciju rada Saveta za mlade, te promovisanje inkluzivnosti kroz uključivanje različitih grupa mladih.

Na konferenciji su učestvovali i formirali zajedničke zaključke na osnovu principa "zajednice kreatora javne praktične politike" vodeći se principima multidisciplinarnosti, rešavanju problema i normativnosti predstavnici organizacija: Nacionalne asocijacije praktičara i praktičarki omladinskog rada, UNDP Srbije, OCD Protecte, OCD Snage mladih, Fondacije Ane i Vlade Divac, OCD OCER, Ministarstva turzime i omladine, OCD Tim 42, Krovne organizacije mladih Srbije, Fondacije Tempus, Centra Žil Vern, OCD Santa Marija, predstavnik Saveta za mlade Obrenovac, UNICEF, OCD PGN, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit, OPENS, Regional Youth Cooperation Office, omladinski radnici i predstavnici CeGraD-a .

Ove smernice, zajedno sa predloženim modelima rada i zaključcima sa konferencije, pružaju osnovu za dalji razvoj i unapređenje javne politike koja se tiče mladih. Implementacija ovih preporuka doprineće stvaranju održivih i funkcionalnih Saveta za mlade, što će osnažiti mlade u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou i unaprediti demokratske procese u lokalnim zajednicama širom Srbije.

Zakonodavni okvir

Pregled postojećih zakonskih odredbi:

Zakon o mladima ("Sl. glasnik RS" br. 50/2011 i 116/2022) definiše osnovne mere i aktivnosti usmerene na poboljšanje društvenog položaja mladih u Republici Srbiji. Njime su obuhvaćene oblasti kao što su omladinska politika, omladinski rad, neformalno obrazovanje, kao i formiranje i rad Saveta za mlade na lokalnom i nacionalnom nivou.

Međutim, iako Zakon postavlja okvir za formiranje Saveta za mlade, ne propisuje obavezu njihovog osnivanja, niti jasno definiše njihove nadležnosti i odgovornosti. To rezultira neujednačenom praksom na lokalnom nivou, gde neki saveti funkcionišu aktivno, dok su drugi neaktivni ili formalno osnovani bez stvarne uloge u donošenju odluka.

Ograničenja postojećih odredbi:

Nepostojanje obaveznosti: Zakon ne nameće obavezu jedinicama lokalne samouprave (JLS) da osnuju Savete za mlade, što dovodi do velikih razlika u implementaciji omladinskih politika širom zemlje.

Nedefinisane nadležnosti: Nadležnosti i delokrug rada Saveta za mlade nisu precizno definisani, što može dovesti do nejasnoća u njihovom radu i ograničava njihovu efikasnost.

Nedovoljna podrška: Nedostatak jasnih mehanizama za obezbeđivanje sredstava i podrške za rad Saveta za mlade onemogućava njihov održivi razvoj i rad.

Ograničena participacija: Participacija mladih u donošenju odluka često je deklarativna, a ne stvarna, zbog čega Saveti za mlade ne ispunjavaju u potpunosti svoju funkciju povezivanja mladih sa procesom donošenja odluka.

Predlozi za izmene i amandmane:

1. Uvođenje obaveznosti osnivanja Saveta za mlade:

Predložiti izmenu Zakona o mladima kojom bi se uvelo obavezno osnivanje Saveta za mlade u svakoj JLS. To bi moglo uključivati izmene člana 17 Zakona, kako bi se obavezalo JLS na osnivanje Saveta sa jasno definisanim rokovima za implementaciju.

2. Definisane nadležnosti i strukture Saveta za mlade:

Izmeniti članove koji se odnose na rad Saveta za mlade (npr. član 16 i 17), kako bi se precizno definisale nadležnosti, odgovornosti, i struktura članova Saveta. Ovo bi uključivalo definisanje uloga u planiranju i sprovođenju lokalnih omladinskih politika, kao i obavezne procedure za izbor članova.

3. Obezbeđivanje finansijske i institucionalne podrške:

Predložiti amandmane koji će obavezati JLS da izdvoje sredstva za rad Saveta za mlade, bilo kroz lokalne budžete ili druge izvore. Ovo bi moglo uključivati izmene članova Zakona koji se odnose na finansiranje programa i projekata (npr. član 20 i 26).

4. Promocija inkluzivnosti i participacije:

Uvesti amandmane koji obavezuju Savete za mlade da uključe predstavnike različitih društvenih grupa, posebno mladih iz marginalizovanih i ranjivih kategorija. Ovo bi moglo biti implementirano kroz izmene članova koji se odnose na sastav i izbor članova Saveta za mlade širom Srbije, omogućujući im da postanu efikasniji instrumenti za uključivanje mladih u procese donošenja odluka na lokalnom nivou. Na taj način bi se dodatno osnažilo građansko angažovanje mladih i unapredili demokratski procesi unutar lokalnih zajednica.

Konkretni predlozi za izmene zakona

Izmena člana 17 - Osnivanje Saveta za mlade:

Trenutni tekst: "Nadležni organ autonomne pokrajine i nadležni organ jedinice lokalne samouprave može osnovati pokrajinski, gradski i opštinski savet za mlade."

Predložena izmena: "Nadležni organ autonomne pokrajine i nadležni organ jedinice lokalne samouprave **dužan je** osnovati pokrajinski, gradski i opštinski savet za mlade. Savet mora biti osnovan u roku od šest meseci od stupanja na snagu ove izmene zakona."

Racionalizacija: Ova izmena bi osigurala da svaki grad i opština u Srbiji ima operativan Savet za mlade, čime bi se stvorila doslednost u sprovođenju omladinske politike na nacionalnom nivou.

mlade širom Srbije, omogućujući im da postanu efikasniji instrumenti za uključivanje mladih u procese donošenja odluka na lokalnom nivou. Na taj način bi se dodatno osnažilo građansko angažovanje mladih i unapredili demokratski procesi unutar lokalnih zajednica.

2. Izmena člana 16 - Nadležnosti i struktura Saveta za mlade:

Trenutni tekst: "Savet za mlade čine predstavnici organa državne uprave... ugledni stručnjaci."

Predložena izmena: "Savet za mlade čine predstavnici organa državne uprave, lokalne samouprave, nevladinih organizacija koje se bave omladinskom politikom, kao i najmanje 50% mladih iz reda omladinskih udruženja i drugih relevantnih organizacija. Savet je nadležan za planiranje, implementaciju i praćenje lokalnih omladinskih politika u skladu sa strategijom za mlade."

Racionalizacija: Ova izmena bi omogućila da se glas mladih bolje čuje unutar Saveta i da oni aktivnije učestvuju u donošenju odluka koje ih se direktno tiču.

3. Izmena člana 26 - Finansiranje Saveta za mlade:

Trenutni tekst: "Finansiranje potreba i interesa mladih u jedinici lokalne samouprave vrši se u skladu sa interesima i potrebama jedinice lokalne samouprave i njenim ekonomskim mogućnostima."

Predložena izmena: "Jedinica lokalne samouprave obavezna je da u okviru svog budžeta obezbedi finansijska sredstva potrebna za rad Saveta za mlade, u skladu sa minimalnim standardima definisanim od strane Ministarstva omladine. Sredstva se mogu obezbediti i iz drugih izvora u skladu sa zakonom."

Racionalizacija: Ova izmena bi osigurala stabilnost u radu Saveta za mlade i omogućila im da sprovedu svoje aktivnosti bez finansijskih ograničenja koja trenutno predstavljaju značajan problem.

4. Uvođenje novog člana - Praćenje i evaluacija rada Saveta za mlade:

Predloženi član: "Svaka jedinica lokalne samouprave obavezna je da jednom godišnje izradi izveštaj o radu Saveta za mlade i dostavi ga Ministarstvu omladine i sporta. Izveštaj treba da sadrži pregled aktivnosti, postignutih rezultata, kao i evaluaciju učešća mladih u procesu donošenja odluka. Ministarstvo je dužno da na osnovu ovih izveštaja izradi godišnji izveštaj o stanju Saveta za mlade u Republici Srbiji."

Racionalizacija: Ovaj član bi omogućio sistematsko praćenje i evaluaciju rada Saveta, što bi doprinelo njihovom kontinuiranom unapređenju i prilagođavanju potrebama mladih.

Zaključak:

Ove predložene izmene i amandmani na Zakon o mladima imaju za cilj da ojačaju institucionalni okvir za participaciju mladih na lokalnom nivou, povećaju odgovornost lokalnih vlasti za rad Saveta za mlade, i osiguraju da Saveti za mlade postanu efikasniji instrumenti za promovisanje aktivnog učešća mladih u društvenom životu. Implementacija ovih izmena bi značajno doprinela unapređenju omladinske politike u Srbiji i osigurala održivost i funkcionalnost lokalnih Saveta za mlade.

prilog 1 - modeli rada lokalnih Saveta za mlade

Model 1: Savet za mlade - Kruševac

Struktura i organizacija

Uloga i funkcije:

- uključuje predstavnike različitih organizacija i institucija koje rade sa mladima.
- integracija između lokalnih vlasti, obrazovnih institucija, i omladinskih organizacija.

Sastav Saveta:

- članovi uključuju predstavnike:
  - Lokalnih vlasti.
  - Omladinskih organizacija.
  - Obrazovnih institucija.
  - Sportskih klubova.
  - Kulturnih institucija.
- svaki član ima specifične zadatke i odgovornosti.

Ključne aktivnosti:

- organizacija edukativnih radionica i treninga za mlade.
- promovisanje volontiranja i omladinskog aktivizma.
- pružanje podrške mladima kroz različite projekte i inicijative.
- saradnja sa lokalnim preduzetnicima i organizacijama za unapređenje zapošljivosti mladih.

Funkcionalnosti

Podrška i savetovanje:

- savet pruža podršku mladima u obrazovanju, zapošljavanju, i osobnom razvoju.
- organizacija savetovanja i mentorstva za mlade preduzetnike.

Inicijative i projekti:

- implementacija lokalnih akcijskih planova za mlade.
- organizacija događaja i kampanja za podizanje svesti o važnim pitanjima za mlade.
- inicijative za unapređenje kulturnih i sportskih aktivnosti.

Saradnja i partnerstva:

- aktivna saradnja sa školama, univerzitetima, nevladinim organizacijama, i lokalnim preduzetnicima.
- uključivanje mladih u procese donošenja odluka kroz javne konsultacije i forume.

Rezultati i postignuća

Povećana uključenost mladih:

- aktivno učešće mladih u donošenju odluka na lokalnom nivou.
- povećanje broja mladih uključenih u volonterske i društvene aktivnosti.

Unapređenje kapaciteta:

- jačanje kapaciteta omladinskih organizacija kroz edukacije i treninge.
- povećanje zapošljivosti mladih kroz saradnju sa lokalnim preduzetnicima.

Održivost i kontinuitet:

- održavanje redovnih sastanaka Saveta za mlade.
- dugoročno planiranje i implementacija projekata sa jasnim ciljevima i merljivim rezultatima.

Model 2: Savet za mlade - Zaječar

Struktura i organizacija

Uloga i funkcije:

- uključuje predstavnike različitih organizacija i institucija koje rade sa mladima.
- integracija između lokalnih vlasti, obrazovnih institucija, i omladinskih organizacija.

Sastav saveta:

- članovi uključuju predstavnike:
  - Lokalnih vlasti.
  - Omladinskih organizacija.
  - Obrazovnih institucija.
  - Sportskih klubova.
  - Kulturnih institucija.
- svaki član ima specifične zadatke i odgovornosti.

Ključne aktivnosti:

- organizacija edukativnih radionica i treninga za mlade.
- promovisanje volontiranja i omladinskog aktivizma.
- pružanje podrške mladima kroz različite projekte i inicijative.
- saradnja sa lokalnim preduzetnicima i organizacijama za unapređenje zapošljivosti mladih.

Funkcionalnosti

Podrška i savetovanje:

- savet pruža podršku mladima u obrazovanju, zapošljavanju, i osobnom razvoju.
- organizacija savetovanja i mentorstva za mlade preduzetnike.

Inicijative i projekti:

- implementacija lokalnih akcijskih planova za mlade.
- organizacija događaja i kampanja za podizanje svesti o važnim pitanjima za mlade.

- inicijative za unapređenje kulturnih i sportskih aktivnosti.

Saradnja i partnerstva:

- aktivna saradnja sa školama, univerzitetima, nevladinim organizacijama, i lokalnim preduzetnicima.
- uključivanje mladih u procese donošenja odluka kroz javne konsultacije i forume.

Rezultati i postignuća

Povećana uključenost mladih:

- aktivno učešće mladih u donošenju odluka na lokalnom nivou.
- povećanje broja mladih uključenih u volonterske i društvene aktivnosti.

Unapređenje kapaciteta:

- jačanje kapaciteta omladinskih organizacija kroz edukacije i treninge.
- povećanje zapošljivosti mladih kroz saradnju sa lokalnim preduzetnicima.

Održivost i kontinuitet:

- održavanje redovnih sastanaka Saveta za mlade.
- dugoročno planiranje i implementacija projekata sa jasnim ciljevima i merljivim rezultatima.

Model 3: Savet za mlade - Novi Sad

Struktura i organizacija

Uloga i funkcije:

- uključuje predstavnike različitih organizacija i institucija koje rade sa mladima.
- integracija između lokalnih vlasti, obrazovnih institucija, i omladinskih organizacija.

Sastav saveta:

- Članovi uključuju predstavnike:
  - Lokalnih vlasti.
  - Omladinskih organizacija.
  - Obrazovnih institucija.
  - Sportskih klubova.
  - Kulturnih institucija.
- Svaki član ima specifične zadatke i odgovornosti.

Ključne aktivnosti:

- organizacija edukativnih radionica i treninga za mlade.
- promovisanje volontiranja i omladinskog aktivizma.
- pružanje podrške mladima kroz različite projekte i inicijative.
- saradnja sa lokalnim preduzetnicima i organizacijama za unapređenje zapošljivosti mladih.

Funkcionalnosti

Podrška i savetovanje:

- savet pruža podršku mladima u obrazovanju, zapošljavanju, i osobnom razvoju.
- organizacija savetovanja i mentorstva za mlade preduzetnike.

Inicijative i projekti:

- implementacija lokalnih akcijskih planova za mlade.
- organizacija događaja i kampanja za podizanje svesti o važnim pitanjima za mlade.
- inicijative za unapređenje kulturnih i sportskih aktivnosti.

Saradnja i partnerstva:

- aktivna saradnja sa školama, univerzitetima, nevladinim organizacijama, i lokalnim preduzetnicima.
- uključivanje mladih u procese donošenja odluka kroz javne konsultacije i forume.

Rezultati i Postignuća

Povećana uključenost mladih:

- aktivno učešće mladih u donošenju odluka na lokalnom nivou.
- povećanje broja mladih uključenih u volonterske i društvene aktivnosti.

Unapređenje kapaciteta:

- Jačanje kapaciteta omladinskih organizacija kroz edukacije i treninge.
- Povećanje zapošljivosti mladih kroz saradnju sa lokalnim preduzetnicima.

Održivost i kontinuitet:

- održavanje redovnih sastanaka Saveta za mlade.
- dugoročno planiranje i implementacija projekata sa jasnim ciljevima i merljivim rezultatima.

Model 4: Savet za mlade - Obrenovac

Struktura i organizacija

Uloga i funkcije:

- uključuje predstavnike različitih organizacija i institucija koje rade sa mladima.
- integracija između lokalnih vlasti, obrazovnih institucija, i omladinskih organizacija.

Sastav saveta:

- Članovi uključuju predstavnike:
  - Lokalnih vlasti.

- Omladinskih organizacija.
  - Obrazovnih institucija.
  - Sportskih klubova.
  - Kulturnih institucija.
- Svaki član ima specifične zadatke i odgovornosti.

Ključne aktivnosti:

- organizacija edukativnih radionica i treninga za mlade.
- promovisanje volontiranja i omladinskog aktivizma.
- pružanje podrške mladima kroz različite projekte i inicijative.
- saradnja sa lokalnim preduzetnicima i organizacijama za unapređenje zapošljivosti mladih.

Funkcionalnosti

Podrška i savetovanje:

- savet pruža podršku mladima u obrazovanju, zapošljavanju, i osobnom razvoju.
- organizacija savetovanja i mentorstva za mlade preduzetnike.

Inicijative i projekti:

- implementacija lokalnih akcijskih planova za mlade.
- organizacija događaja i kampanja za podizanje svesti o važnim pitanjima za mlade.
- inicijative za unapređenje kulturnih i sportskih aktivnosti.

Saradnja i partnerstva:

- aktivna saradnja sa školama, univerzitetima, nevladinim organizacijama, i lokalnim preduzetnicima.
- uključivanje mladih u procese donošenja odluka kroz javne konsultacije i forume.

Rezultati i postignuća

Povećana uključenost mladih:

- aktivno učešće mladih u donošenju odluka na lokalnom nivou.
- povećanje broja mladih uključenih u volonterske i društvene aktivnosti.

Unapređenje kapaciteta:

- jačanje kapaciteta omladinskih organizacija kroz edukacije i treninge.

- povećanje zapošljivosti mladih kroz saradnju sa lokalnim preduzetnicima.

Održivost i kontinuitet:

- održavanje redovnih sastanaka Saveta za mlade.
- dugoročno planiranje i implementacija projekata sa jasnim ciljevima i merljivim rezultatima.

Implementacija i praćenje

Za uspešnu implementaciju predloženih modela, predviđamo sledeće korake:

- **Izrada zakonskih predloga:** formulisanje i usvajanje zakonskih predloga koji će definisati obaveznost i standarde rada Saveta za mlade.
- **Monitoring i evaluacija:** uspostavljanje sistema za praćenje i evaluaciju rada Saveta za mlade.
- **Kampanje za podizanje svesti:** organizovanje kampanja za podizanje svesti o važnosti aktivnog učešća mladih u donošenju odluka.

Bibliografija

Jang, O., & Kvin, L. (n.d.). Pisanje delotvornih predloga za javnu praktičnu politiku. Beogradska otvorena škola.

Zakon o mladima("Sl. glasnik RS", br. 50/2011 i 116/2022 - dr. zakon)

Strategija za mlade u Republici Srbiji za period od 2023. do 2030. godine ("Službeni glasnik RS", broj 9 od 8. februara 2023.)

Analiza stanja lokalnih Saveta za mlade u Republici Srbiji (CeGraD, Građansko učešće 2.0: Transformacija lokalnih Saveta za mlade)

<https://savetzamlade.youth.rs/analiza/>

Primeri dobre prakse: Npr. U gradovima poput Kruševca i Obrenovca, mladi su aktivno učestvovali u donošenju odluka kroz redovne javne konsultacije i participativne budžete.